
**** Вода - середовище життя. ****

**** Сцени ****

**** 1. Воду поділяємо на ****

Воду поділяємо на п'ять океанів: Атлантичний, Індійський, Тихий, Південний і Північний Льодовитий. Прибережні води океанів поділяються на сімдесят чотири моря. З них у Тихому океані - двадцять дев'ять морів, в Атлантичному - дев'ятнадцять, в Індійському - шість, у Північному Льодовитому та Південному - по дванадцять. Крім того, існують внутрішні моря - це Аральське, Каспійське і Мертве. Водяні простори між сушею сполучаються протоками. Протока Дрейка зв'язує Атлантичний і Тихий океани, Керченська-з'єднує Азовське та Чорне моря. Припливи та відпливи - циклічні зміни рівня води в океанах чи морях, зумовлені силами притягання Місяця і Сонця. Припливно-відпливний цикл триває дванадцять годин. Найвищі припливи і найнижчі відпливи трапляються, коли Сонце, Місяць і Земля витягаються в одну лінію. Водорості - це водяні рослини, що не мають кореня, стебла та листя у звичному для нас розумінні. Водорості - основне джерело органічної речовини у воді. Дрібні вільноплаваючі водорості, які входять до складу планктону, бурхливо розвиваючись, викликають "цвітіння" (забарвлення) води. Вертикальний поділ водоростей залежить від складу сонячного спектра. У верхньому шарі води звичайно зосереджені зелені водорості, потім бурі та червоні. Нижче рівня двісті метрів водоростей практично немає, оскільки вони не можуть жити без сонячного світла. Дно морів та океанів нагадує сушу. Тут є свої гори і рівнини, вулкани й розломи. Підводна країна материка складається із шельфу, материкового схилу, що переходить в океанічні ложе. Шельф оточує материк з усіх боків і являє собою рівнину з невеликим схилом. Його глибина не перевищує двісті метрів. Сонячне світло проникає до самісного дна, створюючи ідеальні умови для безлічі рослинних форм, що не можуть існувати без світла. Залежно від глибини проживання, мешканців водойм поділяють на пелагіаль (тих, які живуть у товщі води) та бенталь (тих, які живуть на дні). Пелагічні організми за способом життя поділяються на нектон і планктон. Планктон не здатний протистояти течії - це пасивно плаваючі водорості й тварини. Нектон - сукупність активно плаваючих тварин, здатних протистояти силі течії та переміщатися на значні відстані (риби, кальмари, китоподібні, ластоногі, черепахи і багато інших). Для нектонних тварин характерна обтічна форма тіла і добре розвинуті органи руху. До бентосу належать рослини і тварини, чиє життя нерозривно пов'язане з дном. Дно теж поділяється на зони: літораль, сублітораль, батіаль та абісаль. Літораллю називають прибережну ділянку морського дна, що висихає під час відпливу. Мешканці літоралі пристосувалися до таких

суворих життєвих умов і здатні тривалий час перебути без води. Зона, розташована частково на материковому схилі (до глибини п'ятсот метрів), а частково на шельфі, що характеризується певним комплексом тварин і рослин, отримала назву сублітораль. Це найпродуктивніша зона моря з різноманітним "населенням" (молюски, черв'яки, ракоподібні, донні риби, рослини). Батіаль - зона Світового океану, повністю розташована на материковому схилі. Характеризується значним тиском і густиною води, майже цілковитою відсутністю світла і незначними сезонними коливаннями температури. Через слабку освітленість або цілковиту відсутність світла рослинний світ тут надзвичайно бідний. Абісаль - зона найбільших морських глибин (понад двох кілометрів), що характеризується низькою температурою (близько нуля градусів) і цілковитою відсутністю світла. З рослинності тут живуть лише бактерії, а тварини або зовсім сліпі, або мають величезні очі. Багато організмів мають здатність світитися.